

Kacper Milkowski¹

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
ORCID ID: 0000-0003-4367-0365

PRZEGLĄD ORZECZNICTWA SĄDU NAJWYŻSZEGO (ZA OKRES STYCZEŃ-MARZEC 2024)

ABSTRACT

Overview of the decisions of the Polish Supreme Court

The Judgment of the Polish Supreme Court of January 25, 2024 (case file no. I CSK 151/23) is of particular importance for legal practice. The Court indicated that in the case of division of marital property (including real estate encumbered with a mortgage), the court generally establishes its value, disregarding the value of the mortgage encumbrance. In the Judgment of March 27, 2024 (case file no. IV KK 478/23), the Polish Supreme Court stated that intoxication requires an amount of substance that allows for at least one-time use of the substance in a dose characteristic for it, capable of producing an effect in humans other than medical. In addition, the Polish Supreme Court, in the Judgment of January 11, 2024 (case file no. III PSK 24/23), stated that a one-day break in obtained sick leaves does not interrupt the temporary incapacity for work and does not require counting the period of this incapacity from the beginning.

Keywords: Polish Supreme Court, judiciary, criminal proceedings, civil proceedings, resolution, judgment

¹ Doktorant w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Unii Europejskiej na Wydziale Prawa i Administracji na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie.

Słowa kluczowe: Sąd Najwyższy, orzecznictwo, postępowanie karne, postępowanie cywilne, uchwała, wyrok

Sprawy z zakresu prawa cywilnego i gospodarczego

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2024 r., I CSK 6959/22

Artykuł 43 § 2 k.r.o. formułuje dwie przesłanki ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, które muszą wystąpić łącznie i które pozostają do siebie w takim wzajemnym stosunku, że żadne „ważne powody” nie stanowią podstawy takiego orzeczenia, jeżeli stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego jest równy, a jednocześnie – nawet różny stopień przyczynienia się małżonków do powstania tego majątku nie stanowi podstawy ustalenia nierównych udziałów, jeżeli nie przemawiają za tym „ważne powody”. Innymi słowy, wyróżnienie przez ustawodawcę tych dwu przesłanek sprawia, że sam nierówny stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego nie może być uznany za ważny powód w rozumieniu komentowanego przepisu. Zdefiniowano ważne powody jako okoliczności, które oceniane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego sprzeciwiają się przyznaniu jednemu z małżonków korzyści z tej części majątku wspólnego, do której powstania ten małżonek nie przyczynił się. Podkreśla się przy tym, że ocena ważnych powodów ma nie tylko aspekt majątkowy, ale również etyczny, co wyraża się w postulatcie dokonywania ich oceny przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego. Nie chodzi tu o winę w rozkładzie pożycia małżeńskiego, ale o winę odnoszoną do nieprzyczyniania się przez małżonka do powstania majątku wspólnego lub przyczyniania się w mniejszym stopniu, niż to wynika z jego możliwości. Ważnym powodem jest w szczególności naganne postępowanie małżonka, przeciwko któremu jest skierowane żądanie ustalenia nierównych udziałów, polegające na tym, że w sposób rażący lub uporczywy nie partycypował w tworzeniu wspólnego majątku stosownie do sił i możliwości zarobkowych.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2024 r., I CSK 6939/22

Do *essentialia negotii* umowy pożyczki należą: zobowiązanie dającego pożyczkę (pożyczkodawcy) do przeniesienia na własność biorącego określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku oraz zobowiązanie biorącego (pożyczkobiorcy) do zwrotu tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Zatem to obowiązek zwrotu pożyczki, a nie termin zwrotu należy do elementów przedmiotowo istotnych umowy pożyczki.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2024 r., I CSK 205/23

Do zmiany postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku z inicjatywy osoby, która była uczestnikiem postępowania, może doprowadzić tylko powołanie się na taką podstawę faktyczną, która nie mogła być powołana w poprzednio toczącym się postępowaniu.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2024 r., I CSK 662/23

Przez czynność zdziałaną ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela w rozumieniu art. 527 § 1 k.c. należy rozumieć czynność podjętą w takiej sytuacji, w której dłużnik

mógł przewidzieć, że w wyniku jej dokonania stanie się niewypłacalny lub niewypłacalny w większym stopniu. Świadomość pokrzywdzenia wierzycieli istnieje, w sytuacji gdy dłużnik wie, że na skutek czynności prawnej określone aktywa wyjdą z jego majątku i że z tego powodu wierzyciele będą mieli trudności z zaspokojeniem, a w konsekwencji nastąpi ich pokrzywdzenie.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2024 r., I CSK 2146/23

Postanowienia umowy (regulaminu) określające zarówno zasady przeliczenia kwoty udzielonego kredytu na złotówki przy wypłacie kredytu, jak i spłacanych rat na walutę obcą, pozwalające bankowi swobodnie kształtować kurs waluty obcej, mają charakter niedozwolonych postanowień umownych. Niedozwolone postanowienie umowne (art. 385¹ § 1 k.c.) jest od początku, z mocy samego prawa, dotknięte bezskutecznością na korzyść konsumenta, który może udzielić następczo świadomej i wolnej zgody na to postanowienie i w ten sposób przywrócić mu skuteczność z mocą wsteczną. Nie budzi też wątpliwości, że stwierdzenie niedozwolonego charakteru postanowienia w umowie kredytu może uzasadniać uznanie umowy za nieważną.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2024 r., I CSK 4427/23

Stronie, która w wykonaniu umowy kredytu, dotkniętej nieważnością, spłacała kredyt, przysługuje roszczenie o zwrot spłaconych środków pieniężnych jako świadczenia nienależnego (art. 410 § 1 w związku z art. 405 k.c.) niezależnie od tego, czy i w jakim zakresie jest dłużnikiem banku z tytułu zwrotu nienależnie otrzymanej kwoty kredytu.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2024 r., I CSK 6837/22

Dopuszcza się jeszcze przed dniem 3 sierpnia 2008 r. możliwość nabycia w drodze zasiędmienia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2024 r., III CZ 381/23

1. Status interwenienta ubocznego nabywany jest już z mocy samego oświadczenia o wstąpieniu do postępowania. Dopiero zgłoszenie przez jedną ze stron opozycji pozwala sądowi na weryfikację, czy interwenient rzeczywiście posiada interes prawny, o którym mowa w art. 76 k.p.c. Żaden przepis, co trafnie zauważa skarżący, nie przewiduje przy tym możliwości zweryfikowania tej kwestii z urzędu.
2. Brak możliwości badania interesu prawnego, o którym mowa w art. 76 k.p.c., nie oznacza, że interwenient uboczny, który bierze udział w sprawie w istocie bez powodu, a który – na skutek bierności stron – nie został wyeliminowany z postępowania, ma możliwość podejmowania wszelkiego rodzaju czynności procesowych.
3. Ustawodawca przewidział bowiem zaskarżalność wyłącznie tych orzeczeń dotyczących statusu interwenienta, które zapadły na skutek opozycji – z czego należy wnosić, że nie istnieją inne tego rodzaju postanowienia. Wykluczyć bowiem trzeba, by możliwe było wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy dopuszczenia do udziału w sprawie z urzędu (bez opozycji), lecz by orzeczenie takie było niezaskarżalne. Skoro możliwe jest kwestionowanie orzeczenia uwzględniającego opozycję, to tym bardziej możliwe byłoby kwestionowanie odmowy dopuszczenia do udziału w sprawie

w sytuacji, w której strony nie kwestionują wystąpienia przesłanek, o których mowa w art. 76 k.p.c., lecz z urzędu czyni to jedynie sam sąd.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2024 r., I CSK 5430/22

Zasiedzenie następuje z mocy samego prawa – *ex lege*, a postanowienie stwierdzające nabycie w ten sposób własności nieruchomości ma charakter deklaratoryjny i zapada jedynie w razie przyjęcia przez sąd oceny, że skutek taki rzeczywiście wystąpił, wobec spełnienia przesłanek zasiedzenia sprowadzających się do zaistnienia określonych faktów. Fakt posiadania samoistnego nieruchomości w określonym czasie ma charakter obiektywny, nie zachodzi więc możliwość, by jego wystąpienie było zależne od złożenia przez uczestników postępowania (nawet wszystkich zainteresowanych) oświadczeń o przyłączeniu się do wniosku czy jego uznaniu.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 lutego 2024 r., I CSK 6889/22

Celem domniemania z art. 339 k.c. jest ochrona posiadania, a nie wykorzystanie go przeciwko innemu posiadaniu samoistnemu. Domniemanie z art. 339 k.c. ma charakter wzruszalny, a jego obalenie jest możliwe w toku każdego postępowania, w którym kwestia charakteru posiadania ma znaczenie dla rozpoznania sprawy.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2024 r., I CSK 6688/22

Podstawą do ustalenia ceny, w określony przez art. 536 § 1 k.c. sposób, mogą być okoliczności istniejące w chwili zawarcia umowy oraz takie, które mogą wystąpić w przyszłości. Przepis art. 536 § 1 k.c. nie limituje tych elementów; z tego względu w praktyce można spotkać różne, szczegółowe klauzule umowne w tym przedmiocie, np. ustalenie wysokości ceny według cennika, według wartości materiałów i robocizny, także „po kursie dnia”, według ceny giełdowej. O ustaleniu w umowie ceny nie musi przesądzać wyłącznie kwotowe wskazanie konkretnej jej wysokości, lecz wystarczy konkretne, jednoznaczne i stanowcze wskazanie podstaw do ustalenia ceny.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2024 r., I CSK 6486/22

Wstąpienie w trybie art. 133 ust. 1 pr. upad. syndyka do postępowania w miejsce wierzyciela, który skargą pauliańską zamierzał chronić tylko swoją wierzytelność, powoduje, że czynności fraudacyjne mogą być uznane za bezskuteczne w stosunku do całej masy upadłości, która może obejmować również wierzytelności innych wierzycieli. Tym samym ochrona pauliańska, przez wstąpienie syndyka, może zostać de facto rozszerzona na wierzytelności wszystkich wierzycieli upadłego wchodzących w skład masy upadłości, w tym tych, którzy nie wystąpili z indywidualną skargą pauliańską w terminie wskazanym w art. 534 k.c. Zawity charakter tego terminu, jak i pierwotne powództwo wierzyciela wskazują, że rozszerzona ochrona pauliańska powstała wskutek wstąpienia syndyka dopuszczalna jest jedynie w granicach wartości wierzytelności pierwotnego powoda – wierzyciela, który zdecydował się złożyć skargę pauliańską. Upływ terminu z art. 534 k.c. skutkujący wygaśnięciem uprawnienia do dochodzenia bezskuteczności uniemożliwia bowiem rozszerzenie ochrony pauliańskiej powyżej tej wartości.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2024 r., I CSK 6432/22

Wyroki sądów, jak również uzasadnienia tych wyroków są dokumentami urzędowymi w rozumieniu art. 244 k.p.c. i stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. W związku z powyższym sąd jest uprawniony do dokonania ustaleń faktycznych na podstawie tych dokumentów przy uwzględnieniu całości zgromadzonego materiału dowodowego zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów z art. 233 k.p.c.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2024 r., I CSK 6495/22

Przepis art. 229 k.c. ma zastosowanie tylko wtedy, gdy doszło do zwrotu rzeczy i właściciel dochodzi roszczeń uzupełniających po odzyskaniu posiadania rzeczy. Nie ma natomiast zastosowania do wymienionych w nim roszczeń właściciela, który rzeczy nie odzyskał. Co przy tym istotne, przejście własności rzeczy na samoistnego posiadacza w drodze umowy sprzedaży nie świadczy o odzyskaniu władztwa nad rzeczą przez dotychczasowego właściciela.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2024 r., II CSKP 1070/22

To, za jaki okres w ciągu roku czynsz jest lub może być faktycznie pobierany, a co więcej – czy w ogóle i przez kogo jest pobierany, nie ma z perspektywy art. 23² k.p.c. żadnego znaczenia. Co więcej, dla ustalenia wysokości czynszu, o jakiej mowa w art. 23² k.p.c., znaczenie ma tylko wysokość czynszu potencjalnie należnego właścicielowi nieruchomości, a nie wysokość takiego czynszu należnego lub pobieranego przez posiadacza nieruchomości od osób trzecich w związku z gospodarczym wykorzystywaniem przez niego nieruchomości.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2024 r., I CSK 401/23

Żądania odszkodowania z art. 390 § 1 k.c. nie wyłącza okoliczność, iż stronie uprawnionej przysługuje roszczenie o zawarcie umowy przyrzeczonej. Strony mogą w umowie przedwstępnej odmiennie określić zakres odszkodowania, w tym zaś uzgodnić zapłatę kary umownej na wypadek niewykonania zobowiązania niepieniężnego.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2024 r., I CSK 701/23

Przyznanie najbliższym członkom rodziny zmarłego „odpowiedniej sumy” tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (art. 446 § 4 k.c.) wymaga odniesienia się do szeregu niedookreślonych kryteriów, których stosowanie ma z natury rzeczy ocenny charakter i jest ściśle osadzone w okolicznościach faktycznych konkretnej sprawy. Określenie wysokości zadośćuczynienia na podstawie ocennych kryteriów stanowi istotny atrybut sądów *meriti* i prawomocne orzeczenie sądu drugiej instancji może zostać skutecznie zakwestionowane w skardze kasacyjnej jedynie w razie stwierdzenia wyraźnego naruszenia zasad ustalania zadośćuczynienia. Naruszenie tych zasad może polegać na nieuwzględnieniu istotnych czynników mających znaczenie dla określenia rozmiaru krzywdy i należnej w związku z tym rekompensaty albo na oczywiście wadliwej ocenie tych czynników pod kątem ustalenia zadośćuczynienia „odpowiedniego” w rozumieniu art. 446 § 4 k.c.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2024 r., I CSK 3370/23

Stronie, która w wykonaniu umowy kredytu, dotkniętej nieważnością, spłacała kredyt, przysługuje roszczenie o zwrot spłaconych środków pieniężnych jako świadczenia nienależnego (art. 410 § 1 w związku z art. 405 k.c.) niezależnie od tego, czy i w jakim zakresie jest dłużnikiem banku z tytułu zwrotu nienależnie otrzymanej kwoty kredytu.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2024 r., I CSK 3379/23

Skuteczne powołanie się na interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. wymaga wykazania przez powoda, że wyrok wydany w tego rodzaju sprawie wywoła takie konsekwencje prawne w stosunkach między stronami, w wyniku których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie, nie będzie budziła wątpliwości, co spowoduje w konsekwencji, iż zostanie usunięta niepewność co do istnienia określonych praw i obowiązków stron oraz ryzyko ich naruszenia w przyszłości. Rozstrzygnięcie, czy zobowiązanie kredytowe istnieje, usunęłoby niejasność, czy na stronach ciąży dalej obowiązki wynikające z umowy kredytu, np. spłata rat. Dlatego wątpliwości nie budzi możliwość stosowania powództwa z art. 189 k.p.c. obok lub w miejsce roszczenia majątkowego.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2024 r., III CZ 279/23

Roszczenie o zwrot nakładów z majątku wspólnego na osobisty i odwrotnie (art. 45 k.r.o.), chociaż na podstawie art. 45 § 2 k.r.o. i art. 567 § 1 k.p.c. jest rozstrzygane w postępowaniu nieprocesowym, podlega regułom właściwym dla roszczenia procesowego o zapłatę. Dotyczy to także orzecanego z urzędu zwrotu nakładów na majątek osobisty z majątku wspólnego (art. 45 § 1 zdanie 1 k.r.o.). Zatem sąd ustala wartość nakładów tylko przesłankowo, a nie w wyodrębnionym rozstrzygnięciu, w celu zasądzenia odpowiedniej sumy od małżonka wzbogaconego. W obydwu przypadkach drugiemu małżonkowi (zubożonemu) co do zasady przysługuje połowa wartości nakładów. Wspólna wierzytelność o zapłatę wartości nakładów z majątku wspólnego na osobisty z chwilą ustania wspólności dzieli się równo między małżonków (art. 379 k.c.), a tym samym w połowie wygasa (nie można być swoim własnym dłużnikiem). W przypadku nakładu z majątku osobistego na wspólny obydwójce małżonkowie także po połowie powinni zwrócić nakład, czyli małżonkowi, który dokonał nakładu, przysługuje od drugiego połowa wartości nakładu.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2024 r., III CZ 353/23

W tak zwanych sprawach działowych wartość przedmiotu zaskarżenia ustalać należy z uwzględnieniem wartości konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego dotyczy środek zaskarżenia. Określenie wartości przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną na kwotę wyższą od wskazanej w apelacji nie jest co do zasady dopuszczalne. Wyjątki od tej reguły dotyczą m.in. spraw o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej i występują chociażby w sytuacji, gdy sąd drugiej instancji równolegle rozpoznawał apelację innego uczestnika postępowania i wydał orzeczenie reformatoryjne, gdy uczestnik podważa zasadę podziału, objęcie lub nieobjęcie orzeczeniem poszczególnych rzeczy lub praw albo rozliczenie nakładów, długów lub darowizn, następstw posiadania bądź gdy wobec upływu czasu znacząco zmieniała się

wartość masy majątkowej i podlegała ona przeszacowaniu. W takich też wypadkach wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału. Przez zasadę podziału należy przy tym rozumieć sytuację, gdy kwestionuje się fakt i podstawę uznania danego składnika majątku za wspólny (wówczas uwzględnia się jego wartość) bądź dopuszczalność podziału z uwagi na zakazy bądź ograniczenia istniejące w tym zakresie, a wynikające z ustawy lub umowy.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2024 r., I CSK 6011/22

Instytucja przymusowego umorzenia udziałów nie może być wykorzystywana do usunięcia wspólnika ze spółki z przyczyn wskazanych w art. 266 § 1 k.s.h. Postanowienia umowy spółki dotyczące automatycznego przymusowego umorzenia udziałów (art. 199 § 4 k.s.h.) muszą nadto spełniać wymagania wskazane w treści art. 199 k.s.h., a powody umorzenia muszą być określone w sposób wyczerpujący i dokładny, pozbawiony sformułowań ocennych i niejednoznacznych.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2024 r., I CSK 6291/22

Jeżeli środki, stanowiące składnik majątku wspólnego, zostały przeznaczone na własne, usprawiedliwione potrzeby związane z utrzymaniem jednego z małżonków (także utrzymanie dziecka), choćby zużycie tych składników w czasie trwania wspólności majątkowej nastąpiło bez zgody małżonka, to brak jest podstaw do konstruowania na tej podstawie odpowiedzialności między małżonkami.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2024 r., I CSK 4320/23

Czynność prawna dokonana przez dłużnika z wierzycielem po udzieleniu poręczenia nie może zwiększyć zobowiązania poręczyciela (art. 879 k.c.), a przerwanie lub zawieszenie biegu przedawnienia będące wynikiem jego czynności, polegających na zapłacie po terminie przedawnienia lub uznaniu roszczenia, nie mają skutku względem poręczyciela (art. 372 k.c.). Konsekwentnie terminy przedawnienia wobec tych podmiotów i ocena następstw ich przerwania mogą się różnić. Zwiększenie odpowiedzialności poręczyciela następuje jedynie wówczas, gdy wyrazi on na to zgodę w oświadczeniu złożonym na piśmie pod rygorem nieważności (art. 876 § 2 k.c.).

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2024 r., II CSKP 1890/22

Nie wszystkie wpisy do ksiąg wieczystych dotyczą istoty sprawy. Charakteru takiego nie mają wpisy w księdze wieczystej dokonywane w związku z realizacją zabezpieczenia (w znaczeniu procesowym). Stanowisko to jest uzasadniane funkcją przypisywaną takiemu wpisowi; postępowanie w przedmiocie jego dokonania nie jest samodzielny postępowaniem nieprocesowym, lecz stanowi stadium wykonawcze, realizacyjne postępowania zabezpieczającego, w związku z czym podlega obowiązującym w nim regułom, w tym odnoszącym się do zaskarżalności orzeczeń.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2024 r., III CZ 348/23

Nabywca udziału w nieruchomości spadkowej staje się jej współwłaścicielem, zgodnie bowiem z art. 1036 k.c. spadkobierca może za zgodą pozostałych spadkobierców

rozporządzić udziałem w przedmiocie należącym do spadku. Brak zgody któregośkolwiek z pozostałych spadkobierców nie powoduje nieważności rozporządzenia, lecz jego bezskuteczność i to tylko o tyle, o ile naruszałoby ono uprawnienie przysługujące temu spadkobiercy na podstawie przepisów o dziale spadku. Dopóki sąd nie uzna, że zbycie udziału w spadku lub w rzeczy wchodzącej w skład spadku nie doprowadziło do naruszenia uprawnień pozostałych spadkobierców – dopóty zbycie udziału należy uznać za w pełni skuteczne.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2024 r., I CSK 151/23

W sprawie o podział majątku wspólnego małżonków, obejmującego nieruchomości obciążoną hipoteką, sąd co do zasady ustala jej wartość z pominięciem wartości obciążenia hipotecznego.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2024 r., I CSK 6186/22

Skorzystanie przez bank z prawa zatrzymania w razie stwierdzenia nieważności umowy kredytu (art. 496 w zw. z art. 497 k.c.) jest wysoce wątpliwe, ponieważ w sytuacji gdy wzajemne wierzytelności istnieją i są jednorodnjajowe (obie strony są zobowiązane do wzajemnego spełnienia świadczeń pieniężnych), to w Kodeksie cywilnym dla rozwiązania tego problemu ustawodawca przewidział dalej idącą instytucję, a mianowicie potrącenie wzajemnych wierzytelności (art. 498 i nast. k.c.), skutkiem czego jest umorzenie wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2024 r., I CSK 5253/22

O wykryciu błędu wyznaczającym początek biegu terminu do uchylenia się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli decyduje stan świadomości osoby powołującej się na błąd. Chodzi przy tym o stan wiedzy o istnieniu okoliczności oddziałującej na treść czynności prawnej, a nie, jak w niektórych innych sytuacjach, także możliwość dowiedzenia się o miarodajnej okoliczności. Nie jest wystarczające stwierdzenie samej tylko możliwości lub niemożliwości uzyskania wiedzy o danej okoliczności w razie zachowania należytej staranności, ocenianej zgodnie z art. 355 § 2 k.c.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2024 r., II CSKP 873/23

Każda osoba może swobodnie decydować o swoim zdrowiu i postępowaniu, także jeśli ono wpływa destrukcyjnie na jej stan zdrowia. Wkroczenie w tę sferę prywatności przez organy publiczne władczymi środkami jest uzasadnione wtedy, gdy stan zdrowia pewnej osoby ma negatywny wpływ na innych ludzi w jej otoczeniu. Z punktu widzenia normalnego stosowanie przymusowego leczenia osób uzależnionych od alkoholu leży przede wszystkim w interesie społecznym i ma służyć usunięciu zagrożenia ze strony takich osób w sferze życia rodzinnego i społecznego. Założenie to realizuje regulacja art. 24 ustawy z 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w świetle którego nie samo tylko uzależnienie od alkoholu uzasadnia objęcie uzależnionego przymusem leczenia, lecz nadto stwierdzenie, że osoba ta swoim postępowaniem, pozostającym w związku z uzależnieniem, powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchyła się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo

systematycznie zakłóca spójność lub porządek publiczny. Zobowiązanie, o którym mowa w art. 26 ust. 1 w związku z art. 24 ustawy z 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ma charakter wyjątku od zasady dobrowolności leczenia, co oznacza, że przesłanki zastosowania tego przepisu muszą być wykładane ściśle i stosowane po wnikliwym zbadaniu okoliczności konkretnego przypadku, czego wymaga ochrona wolności i godności osobistej osób uzależnionych.

Sprawy z zakresu prawa karnego

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2024 r., IV KK 478/23

Odurzenie wymaga ilości substancji, która pozwala na choćby jednorazowe użycie danej substancji, w dawce dla niej charakterystycznej, zdolnej wywołać u człowieka inny niż medyczny skutek.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2024 r., I KZ 2/24

Deficyty w zakresie wiedzy prawnej czy nieznanostwo prawa nie stanowią – w rozumieniu art. 126 § 1 k.p.k. – „niezależnej od strony przyczyny” niedotrzymania terminu zawitego.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2024 r., II KK 631/23

W wypadku przestępstw wielokrotnych, do których należy występować z art. 209 § 1 k.k., nie ma stanu rzeczy osądzonej, jeśli uprzednie prawomocne skazanie dotyczy tylko fragmentu zarzucanego później czynu. Uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego w okresie nieobjętym prawomocnym skazaniem jest już nowym czynem przestępnym, pociągającym dalszą odpowiedzialność karną, przy czym granice czasowe kolejnego przestępstwa powinny być dokładnie określone, z uwzględnieniem treści poprzedniego wyroku skazującego.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2024 r., II KK 323/23

1. Penalizowany w art. 94 § 1 k.w. brak wymaganych uprawnień zachodzi wówczas, gdy dana osoba w ogóle nie uzyskała uprawnień do prowadzenia pojazdu określonej kategorii w sposób wskazany ustawowo, utraciła je w wyniku cofnięcia i musi ponownie ubiegać się o uzyskanie takich uprawnień lub posiadając de facto takie uprawnienia, nie może w danej chwili ich realizować i z nich korzystać z uwagi np. na ich czasowe „zawieszenie” niepowodujące jednak ich definitywnej utraty. Bezsporne jest też i to, że osoba, której prawo jazdy zostało zatrzymane na okres nieprzekraczający roku, odzyskuje je bez spełnienia dodatkowych warunków.
2. Przez pojęcie „pozbawienia prawa jazdy” użyte w art. 94 § 1 k.w. rozumieć należy kategorie prawne przewidziane w kodeksach karnym i wykroczeń oraz w ustawie – Prawo o ruchu drogowym, a nie stany faktyczne, jak na przykład nieodebranie prawa jazdy od organu administracji. W związku z tym po upływie okresu, na jaki zatrzymano prawo jazdy, kierującego objętego tą decyzją nie można traktować jako osoby nieposiadającej uprawnień w rozumieniu powyższego przepisu.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2024 r., V KK 476/23

Nie stanowi przeszkody do przyjęcia odpowiedzialności za przestępstwo z art. 178a § 4 k.k. zatarcie w dacie wyrokowania skazania za przestępstwo, którego częścią było orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, jeżeli tylko będący przedmiotem osądu czyn określony w 178a § 1 k.k. został popełniony w okresie obowiązywania tego zakazu.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2024 r., IV KK 557/23

Przestępstwo z art. 180a k.k. może popełnić tylko osoba, wobec której decyzja administracyjna zapadła, i tylko w okresie, na jaki cofnięto tą decyzją uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi. Zarazem w okresie uwidocznionym w decyzji o cofnięciu uprawnień osoba, wobec której zapadło takie rozstrzygnięcie, nie może ich odzyskać. Cofnięcie uprawnień może nastąpić w drodze decyzji administracyjnej.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2024 r., I KK 459/23

Przestępstwa samouwolnienia można się dopuścić tylko wtedy, gdy dana osoba jest faktycznie izolowana, a więc znajduje się w odpowiednim miejscu zamknięcia lub „pod strażą” czy dozorem. „Uwolnienie się”, o którym mowa w art. 242 § 1 k.k., musi wiązać się z przełamaniem fizycznie istniejącej bariery (zamknięcia w pomieszczeniu lub „więzów straży”). Wyjście z zakładu karnego w celu wykonywania pracy poza jego terenem w systemie bez konwojenta jest legalnym opuszczeniem zakładu karnego. W czasie wykonywania pracy w tym systemie skazany nie pozostaje pod dozorem służby więziennej. Mimo iż pozostaje on formalnie pozbawiony wolności – jako osoba pozbawiona wolności na mocy nakazu odpowiedniego organu władzy publicznej – to nie jest jej pozbawiony faktycznie. Brak więc niezbędnego dla wypełnienia znamion z art. 242 § 1 k.k. elementu materialnego „pozbawienia wolności”. Skoro sprawca zatrudniony w systemie bez konwojenta nie musi przełamywać żadnej bariery, by się oddalić z miejsca świadczenia pracy (gdyż taka bariera nie istnieje), to nie ma w jego zachowaniu niezbędnego elementu „wyzwolenia się spod kontroli”. Choć jest on formalnie pozbawiony wolności, to nie jest faktycznie ograniczona jego swoboda wyboru miejsca przebywania. Nie dochodzi więc do „uwolnienia się”, gdyż sprawca pozostaje faktycznie (choć nieformalnie) „uwolniony”.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2024 r., IV KK 360/23

Warunkiem zaliczenia do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności jest nie tylko stopień naruszenia sprawności organizmu w odniesieniu do zdolności do wykonywania zatrudnienia (a nie niezdolności do pracy), ale także istnienie wymogu pomocy innej osoby w celu pełnienia ról społecznych w związku z ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2024 r., III KK 529/23

Jeżeli czyn stanowi wykroczenie skarbowe z art. 107 § 4 w zw. z art. 107 § 2 k.k.s., to do obliczenia terminu przedawnienia karalności nie ma zastosowania art. 51 § 1 w zw. z art. 44 § 2 i 3 k.k.s.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2024 r., IV KK 428/23

Jeżeli nie jest fizycznie możliwe orzeczenie przypadku przedmiotu przestępstwa związanego z obrotem substancjami psychotropowymi w oparciu o art. 70 ust. 1 u.p.n., to w przypadku jego wcześniejszego zbycia lub utraty podstawą orzeczenia przypadku jego równowartości jest przepis art. 44 § 4 k.k.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2024 r., II KK 124/23

Nierzadkie są zdarzenia, kiedy po uderzeniu pokrzywdzony upada i uderza głową o twarde podłoże, doznając obrażeń, których skutkiem bywa nawet jego zgon. Jakkolwiek badanie odpowiedzialności sprawcy zawsze musi odbywać się na tle realiów konkretnej sprawy, to w orzecznictwie dominuje pogląd, że w takim wypadku prawidłowe jest kwalifikowanie czynu jako nieumyślnego spowodowania śmierci – art. 155 k.k., względnie nieumyślnego spowodowania uszczerbku na zdrowiu – art. 156 § 2, art. 157 § 2 k.k.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2024 r., I KK 40/23

Przepis art. 78 ust. 1 ustawy o rachunkowości stanowi o zgodności ze „stanem faktycznym”, a nie o zgodności sprawozdania finansowego z przekazanymi biegłemu dokumentami. Nawet jeśli przyjąć, że biegły nie musi być śledczym (choćby wymóg sceptycyzmu zawodowego pozwala na inne spojrzenie na jego rolę, przy czym zakres wymagań dotyczących jego aktywności może być zagadnieniem spornym), to jeśli posiada wiedzę o okolicznościach, które świadczą o innej ocenie sytuacji podmiotu gospodarczego, niż wynika to z przekazanej mu dokumentacji, to taką wiedzę powinien zweryfikować i uwzględnić w wydanej opinii.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2024 r., II KK 579/23

Śmierć obwinionego, stanowiąc jedną z przeszkód postępowania o wykroczenie, w myśl art. 5 § 1 pkt 5 k.p.s.w. nie pozwala na dalsze prowadzenie postępowania, obligując do jego umorzenia. W sytuacji, kiedy pomimo tej przeszkody procesowej rozstrzygnięto merytorycznie sprawę, zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza, przy czym uchylenie wyroku z powodu śmierci obwinionego może nastąpić wyłącznie na jego korzyść (art. 104 § 1a k.p.s.w.).

Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2024 r., I KZP 6/23

Żądanie ponownego przesłuchania w charakterze świadka małoletniego pokrzywdzonego, o którym mowa w art. 185a § 1 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 14 sierpnia 2023 r.), złożone przez oskarżonego, który w czasie jego pierwszego przesłuchania nie miał obrońcy, stanowiło podstawę obligatoryjnego przeprowadzenia żądanej czynności procesowej, chyba że – z uwagi na stan psychiczny świadka – dowodu tego nie dało się przeprowadzić albo zachodziły wyjątkowe, szczególnie uzasadnione okoliczności, z których wynikało, że przeprowadzenie powtórnego przesłuchania prowadziłoby do istotnych lub trwałych zaburzeń stanu psychicznego małoletniego pokrzywdzonego.

Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2024 r., I KZP 4/23

Sformułowanie „w kwestiach nieuregulowanych”, zawarte w art. 558 k.p.k., pozwala na stosowanie art. 442 k.p.c. w sprawach prowadzonych na podstawie rozdziału 58 Kodeksu

postępowania karnego, a także w sprawach prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1693) – w związku z jej art. 8 ust. 3.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2024 r., IV KK 370/23

Sprawca, który znajdując się w stanie nietrzeźwości, prowadzi pojazd, i nie zachowując przy tym należytej ostrożności, powoduje zagrożenie w ruchu drogowym, dopuszcza się dwóch czynów zabronionych – przestępstwa określonego w art. 178a § 1 k.k. oraz wykroczenia określonego w art. 86 § 2 k.w., z tym że za wykroczenie to nie orzeka się środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów, a zatem art. 87 § 3 k.w. nie ma w takiej sytuacji zastosowania.

Sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2024 r., III USK 98/23

1. Wykaz resortowy ułatwia identyfikację określonego stanowiska jako stanowiska pracy w szczególnych warunkach, jeśli w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia nie wymienia się konkretnych stanowisk, lecz operuje pojęciem ogólnym. Wykaz resortowy może zatem mieć znaczenie w sferze dowodowej, gdyż z tego, że właściwy organ ustalił w podległych i nadzorowanych zakładach pracy, iż dane stanowisko jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach, może płynąć domniemanie faktyczne, że praca na tym stanowisku była faktycznie wykonywana w takich warunkach, i odwrotnie, brak konkretnego stanowiska pracy w takim wykazie może – w kontekście całokształtu ustaleń faktycznych – stanowić negatywną przesłankę dowodową.
2. Uprawnienie do emerytury górniczej wynika z wykonywania określonej pracy górniczej, a nie jakiegokolwiek pracy świadczonej na terenie kopalni czy też pracy wykonywanej poza terenem kopalni.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2024 r., III UZP 8/23

Wspólnik dwuosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością posiadający 99% udziałów nie podlega ubezpieczeniom społecznym na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1230).

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2024 r., III PZP 3/23

Emeryt, który uprzednio przeszedł na emeryturę i podjął zatrudnienie u innego pracodawcy, gdzie otrzymuje wynagrodzenie w wysokości niepowodującej zawieszenia wypłaty emerytury, jest „emerytem – byłym pracownikiem” w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 998).

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2024 r., II USKP 76/22

Podstawa faktyczna ustania ubezpieczenia wskazana w art. 14 ust. 2 pkt 2 u.s.u.s. została tak skonstruowana przez ustawodawcę, że jest niezależna zupełnie od woli ubezpieczonego co do kontynuowania lub ustania ubezpieczenia. Element woli ubezpieczonego w sytuacji braku opłacenia składki nie może decydować o ustaniu bądź nie ubezpieczenia. Wykładnia językowa, a nawet funkcjonalna wskazanego przepisu nie pozwala odczytywać normy wynikającej z tego przepisu z uwzględnieniem w jej hipotezie woli ubezpieczonego, co do dalszego trwania ubezpieczenia, jako przesłanki jego ustania lub kontynuowania. Przewidziana w tym przepisie szczególna instytucja wyrażenia zgody na opłacenie składki po terminie potwierdza jedynie wykładnię o ustaniu ubezpieczenia z mocy prawa na skutek nieopłacenia w terminie składki w należytej wysokości i pozwala w uzasadnionych przypadkach złagodzić rygoryzm tego przepisu.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2024 r., I USKP 52/23

Pierwszą czynnością zmierzającą do wyegzekwowania należności składkowych nie musi być czynność stricte egzekucyjna, czyli aż zajęcie rachunku bankowego dłużnika. Konsekwentnie warunkiem stwierdzenia istnienia takiej czynności w rozumieniu art. 24 ust. 5b u.s.u.s. nie jest też skuteczność egzekucji. Słowo „zmierzać” oznacza dążenie do czegoś. Tym samym w sprawie mogą to być czynności poprzedzające czynności ściśle egzekucyjne, zatem wcześniejsze niż podjęte oraz prowadzone przez organ egzekucyjny i skierowane bezpośrednio na wykonanie tytułu wykonawczego (egzekucyjnego).

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2024 r., III PZP 2/23

Funkcjonariuszowi służby celnej, który zgodnie z art. 165 ust. 3 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1948) stał się funkcjonariuszem Służby Celno-Skarbowej pełniącym służbę w jednostkach Krajowej Administracji Skarbowej i który następnie przyjął propozycję, o jakiej mowa w art. 165 ust. 7 tej ustawy, określającą nowe warunki zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, stając się zgodnie z art. 171 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy pracownikiem zatrudnionym w Krajowej Administracji Skarbowej na podstawie umowy o pracę, przysługuje – w związku z zakończeniem służby – prawo do odprawy pieniężnej (art. 163 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1799 ze zm., w związku ze stosowanym odpowiednio art. 170 ust. 1, 3 i 4 przepisów wprowadzających ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej).

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2024 r., III USK 335/22

Organ rentowy w przypadku podjęcia pozarolniczej działalności przez ubezpieczonego, nie negując tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym, jest uprawniony do weryfikacji podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia w sytuacji, gdy w początkowym okresie prowadzenia tej działalności ubezpieczony deklaruje podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, której wysokość nie ma odzwierciedlenia w przychodach (art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 w związku z art. 41 ust. 12 i 13, art. 68 ust. 1 oraz art. 86 ust. 1 i 2 w związku z art. 2a u.s.u.s.).

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2024 r., III PSK 49/23

Naruszenie dóbr osobistych pracownika przez działania mieszczące się w ramach uprawnień pracodawcy może nastąpić wyłącznie przez naruszenie godności pracowniczej, o której mowa w art. 11¹ k.p. Pracowniczą godność tworzy zaś poczucie własnej wartości, oparte na opinii dobrego fachowca i sumiennego pracownika oraz na uznaniu zdolności, umiejętności i wkładu pracy pracownika przez jego przełożonych. Największe znaczenie dla efektywności pracy mają czynniki społeczne i psychologiczne, a nie te, które związane są z warunkami pracy. Naruszeniem godności pracowniczej są zachowania pracodawcy polegające między innymi na słownej lub czynnej zniewadze, dopuszczaniu się czynów nieobyczajnych wobec pracownika, krzywdzących ocenach jego kwalifikacji, udzielaniu nieprawdziwych opinii o pracowniku, bezzasadnym wymierzaniu mu kar dyscyplinarnych, ujawnianiu bez zgody pracownika informacji objętych ochroną danych osobowych.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2024 r., III UZ 26/23

Skoro sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych są sprawami o prawa majątkowe, to znaczy, że możliwe (a w niektórych przypadkach konieczne) jest oznaczenie w nich wartości przedmiotu sporu oraz wartości przedmiotu zaskarżenia, a sądy kolejnych instancji mają obowiązek egzekwowania od stron oznaczenia tej wartości oraz uprawnienie do weryfikacji podanych kwot.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2024 r., II USK 263/23

Nie ma jednego prostego rozwiązania, jeśli chodzi o zastosowanie art. 17 ust. 1 ustawy z 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, a ocena spełnienia przesłanki „wykonywania pracy zarobkowej” jest uzależniona od stanu faktycznego konkretnej sprawy. Nie należy więc oczekiwać kategorycznych wskazań ujednolicających, mających zastosowanie do każdego przypadku. To podstawy faktyczne danego rozstrzygnięcia będą decydowały o zakwalifikowaniu podejmowanych przez ubezpieczonych czynności jako „incydentalnych” bądź „wymuszonych okolicznościami”.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2024 r., I USKP 93/22

Regulacja z art. 17 ust. 1 ustawy z 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa nie jest oparta na egemplifikacji przypadków, w których ubezpieczony traci prawo do zasiłku chorobowego. Nie można więc przyjąć, że każdy wyjazd za granicę w okresie niezdolności do pracy oraz każda podróż samolotem pozbawia ubezpieczonego prawa do zasiłku, gdyż tak stanowcza (kategoryczna) norma z tej regulacji nie wynika. Innymi słowy nie każda podróż samolotem i pobyt za granicą są równoznaczne z wykorzystywaniem zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia. Ustawa nie stanowi wszak wprost, że w takiej sytuacji ubezpieczony traci prawo do zasiłku. Wyjątek od zasady prawa do zasiłku w okresie chorobowej niezdolności do pracy wynika zatem z wykładni i stosowania art. 17 ust. 1 ustawy w indywidualnej sprawie ubezpieczonego. Odnosi się to również do sytuacji ubezpieczonej niezdolnej do pracy w okresie ciąży. Kobieta w ciąży może podróżować samolotem, ale nie powinna podróżować, gdy może to stanowić zagrożenie dla zdrowia

dziecka i jej samej, czyli niezależnie od tego, czy jest na zwolnieniu lekarskim. Uprawnione zatem jest stwierdzenie, że nie każda niezdolność do pracy nie pozwala jej na odbywanie podróży samolotem.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2024 r., III PSK 24/23

Jednodniowa przerwa w uzyskanych zwolnieniach chorobowych nie przerywa czasowej niezdolności do pracy i nie nakazuje liczyć okresu tej niezdolności od początku.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2024 r., III PSK 38/23

Choć przyjęło się uważać, iż szczególne potrzeby pracodawca wyraża poleceniem, to można także wykonywać pracę nadliczbową za wiedzą i zgodą (choćby) milczącą pracodawcy, gdy pracownik działa w jego interesie, bowiem polecenie pracy w godzinach nadliczbowych nie wymaga szczególnej formy i wystarczająca jest dorozumiana zgoda pracodawcy.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2024 r., III USK 101/23

Błędne jest założenie, że działalność gospodarcza jest wyłączona z art. 8 ust. 2a u.s.u.s, bo przepis ten podmiotowo odnosi się tylko do ubezpieczonych z art. 6 ust. 1 pkt 4 (zleceniobiorców), a nie do ubezpieczonych z art. 6 ust. 1 pkt 5 (prowadzących działalność gospodarczą). Istotą stosowania art. 8 ust. 2a u.s.u.s. jest umowa zawierana przez pracownika z pracodawcą (lub z osobą trzecią), czego nie zmienia to, że pracownik występuje jako przedsiębiorca (samozatrudniony). Wykonywanie działalności gospodarczej wymaga bowiem zawarcia indywidualnej umowy przez prowadzącego działalność gospodarczą i dopiero ta umowa, a nie sama działalność określa treść zobowiązania.

Bibliografia

- Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2024 r., I CSK 6959/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2024 r., I CSK 6939/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2024 r., I CSK 205/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2024 r., I CSK 662/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2024 r., I CSK 2146/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2024 r., I CSK 4427/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2024 r., I KZ 2/24.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2024 r., I CSK 6837/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2024 r., III USK 98/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2024 r., III CZ 381/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2024 r., I CSK 5430/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 lutego 2024 r., I CSK 6889/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2024 r., I CSK 6688/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2024 r., I CSK 6486/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2024 r., I CSK 6432/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2024 r., I CSK 6495/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2024 r., II CSKP 1070/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2024 r., I CSK 401/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2024 r., I CSK 701/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2024 r., I CSK 3370/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2024 r., I CSK 3379/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2024 r., III CZ 279/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2024 r., III CZ 353/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2024 r., I CSK 6011/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2024 r., III USK 335/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2024 r., III PSK 49/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2024 r., III UZ 26/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2024 r., I CSK 6291/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2024 r., I CSK 4320/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2024 r., II CSKP 1890/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2024 r., II USK 263/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2024 r., III CZ 348/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2024 r., I CSK 151/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2024 r., I CSK 6186/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2024 r., I CSK 5253/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2024 r., II CSKP 873/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2024 r., III PSK 24/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2024 r., III PSK 38/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2024 r., III USK 101/23.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2024 r., III UZP 8/23.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2024 r., III PZP 3/23.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2024 r., III PZP 2/23.

Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2024 r., I KZP 6/23.
Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2024 r., I KZP 4/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2024 r., IV KK 478/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2024 r., II KK 631/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2024 r., II KK 323/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2024 r., V KK 476/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2024 r., IV KK 557/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2024 r., I KK 459/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2024 r., II USKP 76/22.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2024 r., IV KK 360/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2024 r., III KK 529/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2024 r., IV KK 428/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2024 r., I USKP 52/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2024 r., II KK 124/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2024 r., I KK 40/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2024 r., II KK 579/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2024 r., I USKP 93/22.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2024 r., IV KK 370/23.